

Ny udenlandsk Literatur.

Dr. F. X. von Neumann-Spallart, Uebersichten der Weltwirthschaft. Jahrgang 1880. Stuttgart, Verl. v. Julius Maier. 1881. (376 S.)

Den sidstudkomne Aargang af Neumann-Spallarts «Oversigter» har modtaget betydelige Udvidelser i Sammenligning med de tidligere. Udvidelserne berøre navnlig «Oversigternes» første Del, der nu fremtræder som en «almindelig Del». Der skildres her først i korte klare Træk Udviklingen af de tidligere isolerede «Volkswirthschaften» til en «Weltwirthschaft». Det er dette det økonomiske Livs stedse mere fremtrædende kosmopolitiske Præg, som Forf. særlig akcentuerer. Beregningerne af Nationalformue og -indkomst og Kapitaldannelsen i de forskjellige Lande meddeles derefter. Derefter følge statistiske Oplysninger om den økonomiske Situation og om de Symptomer, hvorefter den økonomiske Situation i Tiaaret 1870—80 maa maales. Disse Symptomer deles i: »primære Symptomer» (Produktionens, Forbrugets, Omsætningens, Handelens Omfang), »secundære Symptomer» (Varepriser og Arbejds løn, Diskontosatserne, Gründungen og Emissioner, Rentabilitet, Kursværdi og Falliter) og »reflektoriske Symptomer» (Arbejderskædelser og Striker, Ind- og Udvandring, Befolkningsbevægelsen, socialethiske Symptomer, navnlig Selvmord og Vagabondage). Endelig stilles den økonomiske Udviklings Prognose.

«De Symptomer», hedder det her, «efter hvilke vi søgte at bedømme og paa en vis Maade positivt maale Verdensøkonomiens Tilstand, have overensstemmende vist os, at i det hele udrundne Decennium har den civiliserede Menneskehed været udsat for saa mægtige økonomiske og sociale Fluktuationer som ingensinde tidligere. I Begyndelsen af

Ny udenlandsk Literatur.

Dr. F. X. von Neumann-Spallart, Uebersichten der Weltwirthschaft. Jahrgang 1880. Stuttgart, Verl. v. Julius Maier. 1881. (376 S.)

Den sidstudkomne Aargang af Neumann-Spallarts «Oversigter» har modtaget betydelige Udvidelser i Sammenligning med de tidligere. Udvidelserne berøre navnlig «Oversigternes» første Del, der nu fremtræder som en «almindelig Del». Der skildres her først i korte klare Træk Udviklingen af de tidligere isolerede «Volkswirthschaften» til en «Weltwirthschaft». Det er dette det økonomiske Livs stedse mere fremtrædende kosmopolitiske Præg, som Forf. særlig akcentuerer. Beregningerne af Nationalformue og -indkomst og Kapitaldannelsen i de forskjellige Lande meddeles derefter. Derefter følge statistiske Oplysninger om den økonomiske Situation og om de Symptomer, hvorefter den økonomiske Situation i Tiaaret 1870—80 maa maales. Disse Symptomer deles i: »primære Symptomer» (Produktionens, Forbrugets, Omsætningens, Handelens Omfang), »secundære Symptomer» (Varepriser og Arbejds løn, Diskontosatserne, Gründungen og Emissioner, Rentabilitet, Kursværdi og Falliter) og »reflektoriske Symptomer» (Arbejderskedigelse og Striker, Ind- og Udvandring, Befolkningsbevægelsen, socialethiske Symptomer, navnlig Selvmord og Vagabondage). Endelig stilles den økonomiske Udviklings Prognose.

«De Symptomer», hedder det her, «efter hvilke vi søgte at bedømme og paa en vis Maade positivt maale Verdensøkonomiens Tilstand, have overensstemmende vist os, at i det hele udrundne Decennium har den civiliserede Menneskehed været udsat for saa mægtige økonomiske og sociale Fluktuationer som ingensinde tidligere. I Begyndelsen af

denne Periode en Række af de kraftigste Impulser, alle Tegn paa en hurtig Forøgelse af Formuen og Indkomsten, paa en tiltagende Prosperitet, paa et Opsving uden Lige; — derefter nogle Aar med synkende Velstand, mindre Lejlighed til Erhverv, Tab af Milliarder, nedadgaaende Kredit og Foretagelsesaand: — endelig siden Midten af 1879 Tegn paa en gjenopvaagnende Arbejdsvirksomhed, nyt Liv i de for Størstedelen hvilende Kapitaler, ny Tilskyndelser til disses Beskæftigelse, og Røre paa Europas og Amerikas Børser og Markeder.» Det ny Liv udgik for en væsenlig Del fra Amerika. Og «da vi nu ikke blot have at gjøre med en svag Begyndelse men med kraftige Resultater af det gjenopvaagnede Liv, kunne vi med saa meget større Tillid stole paa Varigheden af en Prosperitets-Periode. At det ikke vil mangle paa Midler til at indlede en saadan Æra, derfor borger Nutidens intellektuelle Kulturliv. Opfindelsernes Rige, hvis Grænse Pessimisterne ville drage, er ubegrænset: hvem er i Stand til at sige, til hvilke ny tekniske Fremskridt Anvendelsen af de allerede bekjendte Naturkræfter, navnlig Kemismen og Magneto-Elektriciteten vil føre, og hvilke ny Kombinationer der allerede i den nærmeste Fremtid ville følge heraf? Hvem vilde kunne nægte de stedse videre gaaende Forbedringer af Maskinvæsenet? Og at det heller ikke mangler paa Opgaver, hvis Løsning vil udkræve de mest storartede Foretagender, og som ville beskæftige Kapitaler og Arbejdskraft for mange Aar, er uden Tvivl. Lad os blot huske paa de mange Projekter om Orientbaner, som ville opsluge Millioner, naar den fjerneste Orient skal sættes i direkte Forbindelse med den europæiske Kulturverden; lad os huske paa Projektet om Kanaliseringen af Landtangen ved Panama, som der allerede arbejdes paa, — et Foretagende, der vil lægge Beslag paa næsten en Milliard Francs og mange Aars Arbejde; lad os huske paa Central-Afrikas Kolonisering og Arbejderne i dette Kontinents Syd og Øst, paa en Del af Saharas Omdannelse til en Indsø, paa de store Projekter om transkontinentale Baner i denne Verdensdels Vest, i Sudan, og paa de mange andre tildels allerede gennemarbejdede Forslag, som ere bestemte til at aabne ny økonomiske Omraader og dermed atter at stille Produktion og Konsumtion paa en bredere Basis. Disse Fakta og den stedse mere organiserede Arbejdsdeling imellem de tyndt befolkede Lande, som levere Raastof, og de tæt befolkede Industristater garanterer os, at det allerede saa heldigt begyndte Opsving vil

være varigt. Saa sikkert vi regne paa dette Opsvings Varighed og paa, at det vil brede sig ud over de af de sidste Aars økonomiske Sygdomme svækkede Omraader, ligesaa overbeviste ere vi om, at den næste økonomiske Epokes Karakter vil i flere Henseender være forskjellig fra den forudgaaende. Det er ikke umuligt, at Jordens, Kapitalernes og Arbejdets Rentabilitet gaar Forandringer imøde, som en Afpasning efter ny økonomiske Forhold udkræver. Det er sandsynligt, at det evropæiske Landbrug vil gaa over til ny Driftsmethoder, at Diskontosatserne vedvarende ville stille sig lavere, og at Arbejdslønnen vil undergaa en vis Forskydning; ja ogsaa med Hensyn til den almindelige Prisbevægelse og Pengenes Værdi staa vi midt i en Proces, hvis Rækkevidde endnu næppe er til at beregne. Alt dette hindrer dog ikke, at vi tør stille den økonomiske Situations Fremtid en gunstig Prognose.»

Den «specielle Del» indeholder som i de tidligere Aargange statistiske Oversigter over Kornproduktion og Kornhandel (jfr. Nationaløk. Tidsskr. XV S. 339 fg.), Kartofler, Kreaturstyrke og Kjødforsyning, Sukker, Kaffe, The, Tobak, Kul, Jern, Bomuld, Uld, Silke og andre Textilstoffer, de ædle Metaller's Produktion og Forbrug, Kredit-, Post-, Telegraf-, Jernbane- og Skibsfartsvæsen.

Neumann-Spallarts «Oversigter» var strax i sin første Aargang et fortræffeligt Værk. Hver ny Aargang betegner et nyt Fremskridt, og det har i sin nuværende Skikkelse gjort sig fuldt ud værdigt til den betydelige Udbredelse, det alt har vundet.

A. P.-St.